

СУЧАСНІ ВИКЛИКИ УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНОЮ АКТИВНІСТЮ ВІТЧИЗНЯНИХ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Бабченко В.І., аспірант*,
Інститут тваринництва НААН України, м. Харків, Україна

Ключовим фактором, який визначає здатність аграрних підприємств стабільно та безперерійно функціонувати, є їх ресурсний потенціал. Він включає різноманітні компоненти, такі як земельні, трудові, фінансові, матеріально-технічні, інформаційні та нематеріальні активи. Кожен з цих ресурсів має свою вартість та значення для ефективної роботи підприємства. Суб'єкти агробізнесу мають нагальну потребу в ефективному використанні свого ресурсного потенціалу для забезпечення сталого та інноваційного розвитку. В умовах сучасних викликів, таких як зміни клімату, глобалізація ринків та необхідність збереження природних ресурсів, аграрні підприємства повинні раціонально використовувати свій ресурсний потенціал для підвищення продуктивності та зниження витрат.

Одним із головних аспектів управління є впровадження інноваційних технологій, що дозволяють покращити виробничі процеси та підвищити ефективність використання природних та матеріальних ресурсів. Інновації у сільському господарстві охоплюють різні напрями, від нових методів вирощування сільськогосподарських культур до автоматизації та роботизації виробництва. Вони дозволяють аграріям знижувати витрати на енергію, воду, добрива, а також підвищувати врожайність та якість сільськогосподарської продукції.

Інвестиційна складова є ще одним важливим елементом у забезпеченні інноваційного розвитку аграрних підприємств. Інвестиції в модернізацію матеріально-технічної бази, закупівлю новітньої техніки, розвиток інфраструктури та підвищення кваліфікації працівників є необхідними для підтримки конкурентоспроможності на міжнародних ринках. Для залучення інвестицій підприємства повинні активно співпрацювати з державними та приватними інвесторами, брати участь у державних програмах підтримки сільського господарства, а також використовувати можливості міжнародного фінансування та кредитування.

* Науковий керівник – Маренич Т.Г., д.е.н., професор

Інноваційний розвиток аграрних підприємств вимагає комплексного підходу до формування їх ресурсного потенціалу. На думку Суліми Н.М., Гуцул Т.А. та Боровика Н.В., цей процес має включати різноманітні аспекти: впровадження новітніх технологій, розвиток людських ресурсів, створення інноваційної культури, диверсифікацію продукції та бізнес-моделей, забезпечення фінансування інноваційних проєктів. Дослідники вважають, що сукупність цих заходів сприятиме створенню конкурентоспроможних аграрних підприємств, які зможуть ефективно функціонувати в умовах мінливого ринкового середовища [1].

Слід розуміти, що «процес інноваційного розвитку вимагає залучення ресурсів для впровадження змін, тобто інвестицій. Як вітчизняна, так і світова економічна наука тривалий час розглядає інноваційно-інвестиційний процес як цілісну складову соціально-економічного розвитку підприємств і об'єднань, зокрема аграрних. Однак сутність багатьох проблем, що виникають при реалізації інноваційно-інвестиційного розвитку, полягає не лише в інституційному забезпеченні інноваційного процесу та рівні розвитку інноваційної інфраструктури, а й у сфері менеджменту підприємств, їхньому ставленні до інноваційних рішень та готовності їх впроваджувати» [2, с. 8].

Малиш І.А. також стверджує, що однією з причин кризового стану агропромислового комплексу України є неефективна й недосконала система менеджменту на всіх рівнях управлінської вертикалі, тому виникає необхідність впровадження нових підходів до стратегії управління інноваційною діяльністю в АПК, бо саме за рахунок інноваційних перетворень аграрний бізнес України може мати конкурентні переваги на світовому ринку [3, с. 21-22]. Дослідженням сучасних аспектів управління інноваційно-інвестиційним забезпеченням розвитку аграрних підприємств вчений виявив необхідність створення передумов для такого розвитку, що базуватимуться як на податкових (непрямих) методах, так і на прямих методах державного впливу й мають на меті активізувати інноваційні процеси в галузі на загальнодержавному рівні [3, с. 25].

На сьогодні інноваційна активність вітчизняних аграрних підприємств залишається на низькому рівні. Це зумовлено, зокрема, низьким рівнем фінансування науки, високою вартістю фінансових ресурсів для реалізації інноваційних проєктів, високим ризиком інноваційної діяльності, а також відсутністю системної та структурованої державної підтримки інноваційного розвитку сільськогосподарських товаровиробників.

Особливо важливою є роль держави в підтримці інноваційно-інвестиційного розвитку аграрного сектору. Це може бути здійснено через податкові пільги, субсидії на технічне оснащення та навчання персоналу, створення сприятливого бізнес-клімату для залучення інвестицій. Крім того, держава повинна розробляти стратегічні програми розвитку аграрного сектору, орієнтовані на екологічну стійкість, збереження біорізноманіття та підвищення якості сільськогосподарської продукції.

Скрипник В.В. зазначає, що «на сьогодні в Україні через військові дії на Сході та незадовільну епідеміологічну ситуацію склалися певні несприятливі умови для проведення ефективної інноваційної діяльності в економіці в цілому, так і в окремих галузях. Таким чином, залишається актуальним стратегічне завдання щодо формування механізму державного регулювання інноваційного розвитку шляхом впровадження необхідних заходів економічної політики та вдосконалення існуючої державної системи стимулювання інноваційного розвитку» [4].

Отже, наявність ресурсного потенціалу у підприємства та ефективне стратегічне управління його розвитком є ключовими чинниками для формування довгострокової візії організації. Управління інноваційно-інвестиційним розвитком ресурсного потенціалу аграрних підприємств вимагає комплексного підходу, що включає оцінку ресурсного потенціалу підприємства, визначення пріоритетних напрямів інвестицій та впровадження ефективних інноваційних рішень. Це дозволить аграрним підприємствам не лише підвищити продуктивність, але й зміцнити їх стійкість до зовнішніх економічних і екологічних викликів, сприяючи сталому розвитку вітчизняного сільського господарства. Важливу роль у підтримці інноваційно-інвестиційного розвитку аграрного сектору має відігравати держава.

Література:

1. Суліма Н.М., Гуцул Т.А., Боровик Н.В. Формування ресурсного потенціалу аграрних підприємств в умовах інноваційного розвитку. *Економіка та сільсьтво*. 2024. Вип. 63. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-63-47>

2. Пономарьов О.С. Управління інноваційно-інвестиційним розвитком аграрних підприємств: теорія, методологія, практика: автореф. дис. ... докт. екон. наук: спец. 08.00.04 – економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності). Міністерство освіти і науки України, Харківський національний технічний університет сільського господарства імені Петра Василенка. Харків. ХНТУСГ, 2018. 36 с. URL: https://repo.btu.kharkov.ua/bitstream/123456789/5939/1/aref_Ponomariv.pdf

3. Малиш І.А. Управління інноваційно-інвестиційним забезпеченням розвитку підприємств аграрного сектору: загальнодержавний та регіональний аспект. *Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі*. 2021. Вип. 1(102). С. 21-28. DOI: <https://doi.org/10.37734/2409-6873-2021-1-3>

4. Скрипник В.В. Інноваційний розвиток аграрних підприємств України: сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку. *Економічний вісник НТУУ «Київський політехнічний інститут»*. 2021. № 20. С. 19-24. DOI: <https://doi.org/10.20535/2307-5651.20.2021.252585>

ОСОБЛИВОСТІ ТА ВИКЛИКИ ПРОЄКТУВАННЯ ОПЕРАЦІЙНИХ СИСТЕМ У СФЕРІ ПОСЛУГ

Балан А.Р., здобувачка вищої освіти*,
Державний біотехнологічний університет, м. Харків, Україна

Операційні системи сфери послуг відіграють ключову роль у сучасному бізнесі, оскільки забезпечують ефективне управління процесами, які сприяють наданню високоякісних послуг клієнтам. Сфера послуг характеризується швидкими змінами попиту, необхідністю гнучкої адаптації до вимог споживачів та використанням новітніх технологій для забезпечення конкурентоспроможності. Проєктування таких систем є надважливим етапом для забезпечення ефективності та високої якості сервісу [4-6].

Ключовим призначенням операційної сервісної системи є надання високоякісних послуг за допомогою сукупності методів, технологій та ресурсів, які сприяють організації, управлінню і координації всіх процесів. Вона включає в себе не лише технологічні рішення, але й управлінські практики, які допомагають оптимізувати робочі процеси. До основних елементів операційних систем можна віднести: процеси, ресурси та технології [2-3].

Операційні системи у сфері послуг мають декілька важливих особливостей, що відрізняють їх від систем у інших сферах: орієнтованість на клієнта; гнучкість і адаптивність; використання сучасних технологій [1-2].

Сучасні сервісні операційні системи активно використовують інноваційні технології, такі як автоматизація, штучний інтелект, машинне навчання, хмарні технології тощо [4].

* *Науковий керівник – Грідін О.В., к.е.н., доцент*